

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžk/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 1017200617
Dátum vydania rozhodnutia: 24.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:1017200617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne (sťažovateľky): 1/ W. J., I., 2/ Mgr. Z. J., I., proti žalovanému: 1/ Obec Dunajská Lužná, Jánošíkovská 466/7, 900 42 Dunajská Lužná, 2/ Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Pribinova 2, 811 72 Bratislava, o žalobe proti inému zásahu, o kasačnej sťažnosti sťažovateľiek 1/ a 2/ proti právoplatnému uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/30/2017-25 zo dňa 24. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 7Sa/30/2017-25 zo dňa 24. mája 2017 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Dňa 24.04.2017 bola krajskému súdu elektronicky doručená žaloba proti inému zásahu orgánu verejnej správy, ktorá bola dodatočne doručená v listinnej podobe dňa 26.04.2017. Žalobkyne v 1. a 2. rade žiadali krajský súd, aby zakázal žalovanému pokračovať v napadnutom zásahu, ktorým je neprihlásenie žalobkýň na trvalý pobyt, a aby určil povinnosť žalovanému prihlásiť ich na trvalý pobyt do chatky so súpisným číslom 1059 v kat. území I., zapísanej na liste vlastníctva č. XXXX.

II.

Konanie na krajskom súde

2. Krajský súd v Bratislave napadnutým uznesením podľa § 98 ods. 1 písm. f) zákona č. 162/2015 Z.z. správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) odmietol žalobu žalobkýň z dôvodu, že s poukazom na ustanovenie § 49 ods. 1 S.s.p. žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

3. Krajský súd poukázal na to, že správne súdy podľa § 6 ods. 2 písm. f) S.s.p. rozhodujú v konaniach o žalobách proti inému zásahu orgánu verejnej správy, pričom zákonodarca tu zvýraznil, že žaloba má

byť nielen podaná ale už aj spísaná priamo advokátom. V správnom súdnictve je totiž značne obmedzená možnosť zmeny žaloby po uplynutí lehoty na jej podanie, a preto je pre rozhodovanie správneho súdu určujúci práve obsah žaloby (rozsah a dôvody), pričom samotné zastupovanie na pojednávaní je v podstate sekundárne. V danom prípade bola na zastupovanie žalobkyne 1/ vo veci žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy splnomocnená fyzická osoba Mgr. Z. J., ktorá podala žalobu, pričom nie je ani advokátom ani zamestnancom alebo členom žalobkyne. Týmto podľa krajského súdu nebola splnená podmienka obligatórneho právneho zastúpenia žalobkyní, čo viedlo k odmietnutiu žaloby.

4. Krajský súd z uvedených dôvodov podľa § 98 ods. 1 písm. f) S.s.p. žalobu žalobkyní odmietol, nakoľko neboli pri jej podaní zastúpené podľa § 49 ods. 1 alebo § 50 S.s.p.

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

5. Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovateľky kasačnú sťažnosť, ktorú odôvodnili najmä tým, že:

- s právnym posúdením a odôvodnením súdu nesúhlasia,
  - sťažovateľka v druhom rade uviedla, že má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, túto skutočnosť doložila vysokoškolským diplomom,
  - krajskému súdu vytkli, že neuznal, resp. prehliadol vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa sťažovateľky v druhom rade, čo pokladajú za vážne formálne pochybenie krajského súdu, z uvedeného dôvodu namietli porušenie práva na spravodlivý proces v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR.
  - konaním súdu a neuznaním vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa bola odňatá možnosť konať pred súdom, pričom tu je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odnímajú tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv,
  - nesprávnym procesným postupom znemožnil krajský súd účastníkovi konania, aby tento uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že sťažovateľke v druhom rade bezdôvodne neuznal vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
  - v podaní zo dňa 17.10.2017 sťažovateľky namietali, že im krajský súd neposkytol poučenie o ich procesných právach, poukázali na ustanovenie § 26 ods.1 S.s.p. hoci neboli zastúpené advokátom.
6. S ohľadom na uvedené preto žiadali Najvyšší súd Slovenskej republiky, aby zrušil rozhodnutie krajského súdu.

B)

7. Žalovaní v 1. a v 2. rade sa ku kasačnej sťažnosti nevyjadrili.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu SR

8. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podali oprávnené osoby včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná a je potrebné uznesenie krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa § 49 ods. 1 S.s.p. žalobca musí byť v konaní pred správnym súdom zastúpený advokátom; to neplatí, ak má žalobca, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Povinnosť zastúpenia sa vzťahuje aj na spísanie žaloby. Splnomocnenie udelené advokátovi nemožno obmedziť.

Podľa § 59 ods. 1 S.s.p. platí, že ak ide o podanie vo veci samej, z ktorého nie je zrejmé, čoho sa týka a čo sa ním sleduje, alebo ide o podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, správny súd uznesením vyzve toho, kto podanie urobil, aby podanie doplnil alebo opravil v lehote podľa § 58 ods. . Podľa ods. 2 v uznesení podľa odseku 1 správny súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné a ako ho

doplniť alebo opraviť, a poučí o možnosti podanie odmietnuť.

9. Správny súdny poriadok stanovil ako procesnú podmienku konania pred správnym súdom povinné právne zastúpenie advokátom počas celého konania s niektorými výnimkami zakotvenými v ustanovení § 49 ods. 2 S.s.p., pričom výslovne ustanovil, že táto povinnosť sa vzťahuje aj na spísanie žaloby.

10. Zákonodarca uvedené povinné zastúpenie s cieľom zabezpečiť aj týmto spôsobom zdokonalenie správneho súdnictva v Slovenskej republike (viď všeobecná časť dôvodovej správy k návrhu zákona) prostredníctvom takých procesnoprávných inštitútov, ktoré umožnia čo najviac sa priblížiť k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania za predpokladu zodpovedného prístupu subjektov k súdnemu konaniu a vytvoriť tak priestor pre kvalitnejšie súdne rozhodnutia. S uvedeným nevyhnutne súvisí aj ďalší cieľ, a to zlepšiť vymožitelnosť práva judikovaného v civilnom súdnom konaní, čo predpokladá vytvorenie efektívnych inštitútov procesu v správnom súdnictve.“

v osobitnej časti dôvodovej správy objasňuje najmä tým, že „v správnom súdnictve je totiž značne obmedzená možnosť zmeny žaloby po uplynutí lehoty na jej podanie, a preto je pre rozhodovanie správneho súdu určujúci práve obsah žaloby (rozsah a dôvody), pričom samotné zastupovanie na pojednávaní je v podstate sekundárne.“

11. Pre kasačný súd je nepochybné, že povinné zastúpenie advokátom je jedným z vyššie uvedených procesnoprávných inštitútov, ktoré majú priblížiť správne súdnictvo k ideálu rýchlej a spravodlivej ochrany práv a právom chránených záujmov účastníkov konania tým, že právne služby poskytnuté advokátom so štandardom uvedeným v § 18 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov zabezpečia najmä vysokokvalifikované a profesionálne spísanie žaloby vrátane koncipovania žalobných bodov (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.) a následne prispievajú k efektívnemu vedeniu súdneho prieskumu.

12. Účelom povinného právneho zastúpenia je týmto spôsobom zabezpečiť účinnú ochranu práv a záujmov účastníkov v konaní pred správnym súdom, kde sa spravidla riešia zložité právne otázky z rozsiahlej oblasti správneho práva, na ktoré účastník nedostal v administratívnom konaní pre neho uspokojivú odpoveď.

13. Základným dôkazom preukazujúcim splnenie výnimky z povinného právneho zastúpenia je doklad, preukazujúci ukončenie vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa samotným žalobcom, jeho zamestnancom alebo členom, ktorý za neho na správnom súde koná alebo ho zastupuje.

14. Základným dôkazom preukazujúcim splnenie povinnosti zákonného zastúpenia advokátom pre správny súd je preto splnomocnenie [ide nepochybne o legislatívny novotvar, ktorý bude nepochybne pôsobiť rozporuplne voči zaužívanému hmotnoprávnemu plnomocenstvu zakotvenému v ustanovení § 31 a nasl. Občianskeho zákonníka - poznámka kasačného súdu], ktoré je udelené advokátovi, alternatívne potvrdenie o požadovanom právnickom vzdelaní žalobcu, jeho zamestnanca alebo člena, a toto je v zmysle § 182 ods. 2 písm. a) S.s.p. povinnou náležitosťou správnej žaloby, ktoré musí byť k správnej žalobe aj pripojené. Tak sa stáva súčasťou súdneho spisu a dostupným dôkazom aj na spätné potvrdenie splnenia hore uvedenej podmienky konania.

15. Z preskúmvanej veci je nesporné, že sťažovateľka 1/ nie je osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, sťažovateľka 2/ však je osobou s vysokoškolským právnickým vzdelaním druhého stupňa, o čom predložila kasačnému súdu dôkaz, a preto sa na ňu vzťahuje výnimka zo zásady povinného právneho zastúpenia uvedená v ustanovení § 49 ods. 2 S.s.p.

16. Z uvedeného dôvodu bolo povinnosťou krajského súdu v konaní o žalobe proti inému zásahu vyzvať sťažovateľky na predloženie dokladu o ukončení vysokoškolského vzdelania druhého stupňa.

17. Z písomného vyhotovenia a jej príloh vyplýva, že žaloba proti inému zásahu bola spísaná sťažovateľkou v 2.rade, na ktorú sa vzťahuje výnimka z povinného zastúpenia, ktorú na všetky úkony vo veci žaloby splnomocnila sťažovateľka v 1. rade, a keďže krajský súd bez toho, aby sťažovateľky vyzval na predloženie dôkazu o ukončení vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa, žalobu odmietol, odňal možnosť konať pred súdom.

18. Postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom zakladá porušenie práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé konanie podľa

čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj napr. III. ÚS 156/06, III. ÚS 331/04, II. ÚS 174/04). Z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 ústavy inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I. ÚS 4/94). K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o odmietnutí žaloby z dôvodu nesplnenia podmienky povinného zastúpenia advokátom, ak záver súdu o otázke nesplnenia tejto podmienky je predčasný a teda nesprávny, pretože nebolo zistené, či sťažovateľky, resp. jedna z nich podmienku výnimky z povinného zastúpenia nesplnila.

19. Kasačný súd konštatuje, že krajský súd takto nepostupoval, čím odňal sťažovateľkám možnosť konať pred súdom. Rozhodnutie krajského súdu ako celok neobstojí, krajský súd dospel k nesprávnemu záveru, keď žalobu sťažovateľiek odmietol bez toho, aby ich vyzval na doplnenie dokladov preukazujúcich výnimku z povinného zastúpenia. Vzhľadom na to, že námietky sťažovateľiek boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia, kasačný súd rozhodol tak, že v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. rozhodnutie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

20. O náhrade trov kasačného konania kasačný súd s poukazom na ustanovenie § 467 ods. 3 S. s. p. nerozhodol. Krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

21. Toto rozhodnutie prijal senát pomerom hlasov 3 : 0 (§ 147 ods. 2 v spojení s § 139 ods. 4 S. s. p.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.